

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 2 päivänä heinäkuuta 2013

532/2013

Maa- ja metsätalousministeriön asetus

tuettavaa rakentamista koskevista lammas- ja vuohitalousrakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista

Annettu Helsingissä 27 päivänä kesäkuuta 2013

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) 7 §:n 2 momentin ja maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 13 §:n 4 momentin nojalla, sellaisena kuin niistä on ensin mainittu laissa 275/2004:

1 §

Soveltamisala

Sen lisäksi, mitä rakennusten suunnittelusta, rakentamisesta ja paloturvallisuudesta on muutoin säädetty, noudatetaan tätä asetusta porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000), maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain (1443/2006) sekä maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) mukaan tuettavissa lammas- ja vuohitalousrakennusten uudisrakennushankkeissa ja uudisrakentamiseen verrattavassa laajentamisessa sekä laajoissa peruskorjaushankkeissa.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *karitsalla* alle kuuden kuukauden ikäistä lammasta;
- 2) *uuhella* synnyttänyttä naaraspuolista lammasta;
- 3) *pässillä* sukukypsää urospuolista lammasta;

4) *kilillä* alle kuuden kuukauden ikäistä vuolta;

5) *kutulla* synnyttänyttä naaraspuolista vuolta;

6) *pukilla* sukukypsää urospuolista vuolta;

7) *nuorvuohella* yli kuuden kuukauden mutta alle kahdentoista kuukauden ikäistä vuolta;

8) *lampolalla* rakennusta, jossa pidetään lampaita tuotantoa varten;

9) *vuohinavetalla* rakennusta, jossa pidetään vuohia tuotantoa varten;

10) *eläintilalla* lampolassa tai vuohinavetassa olevaa tilaa, joka muodostuu lampaiden ja vuohtien karsina- tai muusta vastaavasta oleskelualueesta ruokintapöydät sekä hoito- ja lantakäytävät mukaan lukien;

11) *karitsakamarilla* yksinomaan karitsoille tarkoitettua oleskelu- ja ruokinta-aitausta;

12) *yksittäiskarsinalla* yhden lampaan tai vuohtien karsinaa;

13) *ryhmäkarsinalla* useampien lampaiden tai vuohtien karsinaa;

14) *karitsoimiskarsinalla* karitsojen ja **vuonimiskarsinalla** kilien synnyttämiseen tarkoitettua tilaa;

15) *kiinteäpohjaisella lattialla* rei'ittä-

mätöntä tai harvaan rei'itettyä lattiaa, jossa on keskimäärin enintään 15 prosentin reikäosuus;

16) *rakolattialla ja ritilälattialla* rei'itettyä lattiaa, joka läpäisee virtsaa ja lan-
taa;

17) *ulkoilutarhalla* lampaiden ja vuohien vapaaseen liikkumiseen tarkoitettua aidattua ulkoilualuetta, ei kuitenkaan laajempia laidunalueita, joilla on pysyvä kasvupeite;

18) *kuivikepohja-aitauksella* karsinaa tai aidattua aluetta, jossa on kuivikelattia;

19) lyhenteellä *ppm* aineen pitoisuutta miljoonasosana.

3 §

Yleisiä vaatimuksia

Lammas- ja vuohitalousrakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on noudatettava Suomen rakentamismääräyskokoelman määräyksiä, eläinsuojelulainsäädännössä lampaiden ja vuohien pidolle asetettuja vaatimuksia, maatalouden ja maaseutuelinkeinojen tukilainsäädännön ehtoja sekä ympäristöhallinnon ympäristönsuojeluvaatimuksia seuraavien täydennyksin.

Lammas- ja vuohitalousrakennusten paloturvallisuuteen sovelletaan tuettavaa rakentamista koskevista paloteknisistä vaatimuksista annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (163/2012). Tuotannon ja eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi sähköriippuvaisessa eläintilassa on oltava varasähköjärjestelmä sähkökatkoksen varalle. Jos eläinten ruokintaan tai juottoon käytetään yksinomaan automaattista ruokinta- tai juottolaitetta, laitteistossa on oltava toimintahäiriöistä eläinten hoitajalle ilmoittava hälytysjärjestelmä.

Sellaisissa peruskorjauksissa, joiden kustannus on alle 50 prosenttia vastaavan suuruisen uudisrakennuksen kustannuksesta, sellaisissa laajennuksissa, joissa laajennus on alle 50 prosenttia olemassa olevan rakennuksen pinta-alasta ja rakennuksen koko laajennuksen jälkeen on enintään 1 000 neliometriä, asetuksen 4—8 ja 10 §:ssä sekä liitteessä anetuista mittavaatimuksista voidaan poiketa enintään 10 prosenttia, ellei eläinsuojelutyösuojelu- tai muista säädöksistä muuta johdu.

4 §

Eläintilan rakenteiden suunnittelu

Eläintilan sisäpuolisten rakenteiden ja laitteiden on oltava materiaaleiltaan ja rakenteiltaan sellaisia, että ne eivät vaaranna eläinten terveyttä. Pintakäsittelyyn ei saa käyttää puunsuoja-aineita, maaleja tai muita aineita siten, että ne voivat aiheuttaa eläimille myrkytyksen.

Karsinan tai muun eläinten oleskelualueen lattian pohjan on oltava sellainen, että neste-mäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Lampaila ja vuohilla on oltava käytettävissään niille sopiva kuivikepohja-alue, johon kaikki eläimet pääsevät yhtä aikaa makuulle.

5 §

Lampolat

Lampaat lukuun ottamatta pässit on pidettävä ryhmissä tai vähintään pareittain. Kuitenkin lammasta voidaan pitää erityishoidon tai sairauden takia yksittäiskarsinassa. Pässit voidaan tarpeen mukaan pitää yksittäiskarsinassa. Lampaan tai pässin yksittäiskarsinan on oltava kooltaan vähintään 1,5 neliometriä ja muodoltaan sellainen, että eläin pääsee esteettä kääntymään ympäri. Lammasta ei saa pitää kytkettynä kuin lypsyn tai sairauden hoitamisen ajan.

Uuden lampolan sisäkorkeuden tulee olla vähintään 2,7 metriä. Peruskorjattavan lampolan sisäkorkeuden tulee olla vähintään 2,2 metriä. Lampaiden ryhmäkarsinan mitoitusvaatimukset ovat liitteen taulukossa 1.

Karsinan ja aitauksen seinämät tai aidat voivat olla kiinteitä tai siirrettäviä veräjiä. Uuhelle karitsoineen käytettävissä olevan kuivikepohja-aitauksen pinta-alan on oltava vähintään 2,0 neliometriä josta makuualuetta on vähintään 1,4 neliometriä. Karitsakamarin käytettäessä sen pinta-alan karitsaa kohden on oltava vähintään 0,2 neliometriä. Lampaiden eläintilojen käytettävissä olevaksi pinta-alaksi luetaan se eläintilan sisäpinta-ala, jossa eläimet pääsevät vapaasti liikkumaan. Karsinan pituus, leveys ja korkeus mitataan rakenteen sisäpinnasta.

Lampolassa on oltava mahdollisuus sijoittaa synnyttävät uuhet erilliseen aidattuun tilaan.

Karitoimiskarsinassa ja karitsojen pitopaikassa ei saa olla rakolattiaa, vaan lattian tulee olla kiinteä tai maapohjainen, mikä mahdollistaa kuivikkeen käytön.

6 §

Vuohinavetat

Vuohet lukuun ottamatta pukit on pidettävä ryhmissä tai vähintään pareittain. Kuitenkin vuolta voidaan pitää erityishoidon tai sairauden takia yksittäiskarsinassa. Pukit voidaan tarpeen mukaan pitää yksittäiskarsinassa. Vuohen tai pukin yksittäiskarsinan on oltava kooltaan vähintään 1,5 neliometriä ja muodoltaan sellainen, että eläin pääsee esteettä kääntymään ympäri. Vuolta ei saa pitää kytkettynä kuin lypsyn tai sairauden hoitamisen ajan. **Vuohinavetta** on rakennettava turvallisia kuormituksen kestäviä kiipeilytasoja ja piilopaikkoja vuohille ja kileille. Kiipeilytasojen porrastus saa olla enintään 550 millimetriä.

Uuden vuohinavetan sisäkorkeuden tulee olla vähintään 2,7 metriä. Peruskorjattavan vuohinavetan sisäkorkeuden tulee olla vähintään 2,2 metriä. Vuohien kiipeily- ja oleskelutasolta on oltava vähintään 1 200 millimetriä sisäkattoon. Vuohien ryhmäkarsinan mitoitusvaatimukset ovat liitteen taulukossa 3.

Karsinan seinämät ja aitauksen aidat voivat olla kiinteitä tai siirrettäviä veräjiä. Kutulle kileineen käytettävissä olevan kuivikepohja-aitauksen pinta-alan on oltava vähintään 2,0 neliometriä.

Vuohien eläntilojen käytettävissä olevaksi pinta-alaksi luetaan se eläntilan sisäpinta-ala, jossa eläimet pääsevät vapaasti liikkumaan. Karsinan pituus, leveys ja korkeus mitataan rakenteen sisäpinnasta. Makuu- ja ruokintapaikan lattian pituuden on oltava vähintään 1,0 metri ja se saa olla enintään 550 millimetrin korkeudella eläntilan varsinaisesta lattia-tasosta.

Vuohinavetassa on oltava mahdollisuus sijoittaa synnyttävät kutut erilliseen aidattuun tilaan.

Vuonimiskarsinassa ja kilien pitopaikassa

ei saa olla rakolattiaa, vaan lattian tulee olla kiinteä tai maapohjainen, mikä mahdollistaa kuivikkeen käytön.

7 §

Ruokinta- ja juottopaikat

Lampaiden ja vuohien ruokinta- ja juotto-paikkojen tai -laitteiden on oltava kiinteästi asennettuja ja sellaisia, että ne ovat kaikkien eläinten samanaikaisesti ulottuvilla eivätkä aiheuta niille vahingoittumisen vaaraa. Eläimillä on aina oltava puhdasta ja sulaa juomavettä vapaasti saatavilla. Ruokinta- ja juomalaitteet on rakennettava ja sijoitettava siten, että rehu ja vesi eivät pääse likaantumaan. Ruokinta- ja juomalaitteiden tulee voida helposti pitää puhtaina ja desinfioida.

Jokaista alkavaa 20 lampaan ja jokaista alkavaa 10 vuohen ryhmää kohden on oltava vähintään yksi vesiasia tai juomanippa.

Ruokintapaikkojen mitoitusvaatimukset ovat liitteen taulukoissa 2 ja 4.

8 §

Sairastilat

Sairastiloja tulee olla vähintään 5 prosenttia kaikkien lampaiden ja vuohien yhteen las- ketusta tilatarpeesta. Sairaille tai vahingoittuneille lampaille ja vuohille on oltava kiinteä- pohjaisia karsinoita, joiden on oltava kooltaan vähintään 1,4 neliometriä eläintä kohden ja muodoltaan sellainen, että lammas tai vuohi pääsee esteettä kääntymään ympäri. Sairaskarsinasta tulee olla näköyhteys muihin eläimiin ja esteetön kulkuväylä ulko-ovelle. Sairastilat tulee merkitä pohjapiirrookseen.

9 §

Ulkoilutarhat

Lampailla ja vuohilla on oltava mahdollisuus päästä ulkoilutarhaan tai laitumelle. Laidunalueelta ei tässä asetuksessa säädetä. Jos ulkoilutarha käytetään, se on rakennettava siten, että eläimet pääsevät suojaan kaikissa sääolosuhteissa. Lampaiden ja vuohien ulkoilutarhan pohjapinta-alan on oltava vähintään 3 neliometriä uuhetta tai kuttua kohden kuiten-

kin niin, että tarhan vähimmäispinta-ala on 25 neliömetriä. Ulkoilutarha tulee voida pitää kuivana ojituksen avulla.

Ulkoilutarhan aitojen on oltava lampaille ja vuohille sopivasta materiaalista. Vuohien ulkotarhassa on otettava huomioon vuohien kiipeilytarve.

Ulkoilutarhaa käytettäessä lampaiden ja vuohien rehun ja juomaveden saanti on järjestettävä rakennuksen sisätiloihin tai muuhun katettuun ja tiivispohjaiseen paikkaan.

10 §

Ilmanvaihto ja eläintilailmasto

Eläintilojen ilmanvaihtosuunnittelussa on otettava huomioon seuraavat vaatimukset:

1) ilmanvaihto lammasta tai vuohta kohden on mitoitettava liitteen taulukon 5 arvojen mukaisesti;

2) haitalliset kaasut ja epäpuhtaudet eivät saa ylittää muutoin kuin satunnaisesti seuraavia raja-arvoja:

- a) hiilidioksidi 3 000 ppm;
- b) ammoniakki 10 ppm;

Helsingissä 27 päivänä kesäkuuta 2013

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

c) rikkivety 0,5 ppm;

d) orgaaninen pöly 10 mg/m³;

3) suhteellinen kosteus ei saa ylittää 80 prosenttia, kun eläinsuojan lämpötila ylittää 10 °C.

Eläintilojen ilmanvaihto on suunniteltava siten, että ilmanvaihto toimii myös ilmanvaihtolaitteiden toimintahäiriön aikana.

Vuohet on talven aikana pidettävä huonetilassa, jossa lämpötila on yli 0 °C.

11 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 17 päivänä elokuuta 2013.

Tällä asetuksella kumotaan maa- ja metsätalousministeriön ilmoituksen (6/2002) mukaista tuettavaa rakentamista koskevista rakentamismääräyksistä ja suosituksista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetuksen liite 6.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa viireille tulleeseen hakemukseen sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Suunnittelija Kjell Brännäs

Liite

Taulukko 1. Lampolan ryhmäkarsinan tai aitauksen lattia-alan vähimmäisvaatimus ilman ruokintahäkkialaa eläintä kohti

	Keskimääräinen paino/ eläin, kg	Kuivikepohja m ² /eläin	Rakolattia ¹⁾ , m ² /eläin
Tiine uuhi, pässi	75	1.7	1.3
Tiine uuhi, pässi	55	1.3	1.1
Muu lammas	75	1,4	1,0
Muu lammas	55	1,0	0,8
Karitsa	yli 30	1,0	-
Karitsa	15-30	0,5	-
Karitsa	alle 15	0.25	-
Karitsoimiskarsina	-	2,25 (1,5 m x 1,5 m)	-

¹⁾ Sallittu rakoleveys on 14-20 mm ja palkkileveys 80-120 mm. Betonirakolattiassa hyväksytään standardin SFS-EN 12737:2004+A1:2007 (Betonivalmisosat, maatalouden rakolattiaelementit) mukaiset mittapoikkeamat.

Taulukko 2. Lampolan ruokinta-laitteen reunan pituuden vähimmäisvaatimus eläintä kohti

	Säännöllinen rehunjako	Jatkuva rehunsaanti
Lammas ja karitsa yli 15 kg	350 mm suoralle ruokintahäkille; 200 mm ympyränmuotoiselle ruokintahäkille, säde ≥ 600 mm	170 mm suoralle ruokintahäkille; 100 mm ympyränmuotoiselle ruokintahäkille, säde ≥ 600 mm
Tiine uuhi, pässi	450 mm suoralle ruokintahäkille; 225 mm ympyränmuotoiselle ruokintahäkille, säde ≥ 600 mm	225 mm suoralle ruokintahäkille; 110 mm ympyränmuotoiselle ruokintahäkille, säde ≥ 600 mm

Taulukko 3. Vuohinavetan aidatun lattiatilan ilman ruokintahäkkialaa, vähimmäisvaatimus eläintä kohti

	Paino, kg	Kuivikepohja, m ² /eläin	Rakolattia ²⁾ , m ² /eläin
Vuohi, pukka	yli 50	1,2	1,0
Nuorvuohi	alle 50	0,5	0,5
Kili	alle 30	0,25	-
Vuonimiskarsina	-	1,2 (1,0 m x 1,2 m)	-

²⁾ Sallittu rakoleveys on 14-20 mm ja palkkileveys 80-120 mm. Betonirakolattiassa hyväksytään standardin SFS-EN 12737:2004+A1:2007 (Betonivalmisosat, maatalouden rakolattiaelementit) mukaiset mittapoikkeamat.

Taulukko 4. Vuohinavetan ruokinta-paikan vähimmäisvaatimukset eläintä kohti

	Säännöllinen rehunjako, mm/eläin	Jatkuva rehunsaanti, mm/eläin
Tiine kuttu	450	225
Tiine kuttu, jolla sarvet, pukki	600	300
Vuohi, yli 12 kk	400	200
Nuorvuohi	330	165
Kili	200	100

Taulukko 5. Ilmanvaihdon suunnittelussa käytettävät lampaiden ja vuohien lämmön- ja kosteuden luovutus- sekä eläinsuojan tarpeelliset ilmanvaihtomäärät eläintä kohti

	Paino [kg]	Lämmön- luovutus [W/eläin]	Kosteuden luovutus [g/h ja eläin]	Ilmanvaihdon vähimmäis- määrä [m ³ /h ja eläin]	Ilmanvaihdon enimmäis- määrä [m ³ /h ja eläin]
Lammas	vähintään 60	150	80	15	100
- " -	alle 60	50	20	10	80
Karitsa	vähintään 30	20	10	10	70
- " -	alle 30	10	10	5	40
Vuohi	vähintään 50	150	80	15	80
- " -	alle 50	50	20	10	40
Kili	enintään 30	10	10	5	20